

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

ROMANIA

25 bani Posta

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. FeleaABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei**Nichifor Crainic: Nostalgia Paradisului**

Una din mândriile teologiei și ale literaturii române contemporane este fără îndoială profesorul și maestrul Nichifor Crainic. O prezentare sumară a operii sale poetice, publicistice și didactice am făcut într'un număr anterior al revistei „Biserica și Școala” și mare de tot ne-a fost mirarea când am aflat că într'un cerc foarte restrâns la intelectuali arădani s'a pus întrebarea: Ce legătură are „Biserica și Școala” cu Nichifor Crainic? și de ce aducem elogiul operii sale?

Răspunsul este simplu și limpede: Pentru că avem onoarea să cunoaștem și omul și opera.

Am spus și repetăm că dl Nichifor Crainic este astăzi maestrul neîntrecut al versului românesc, gânditorul eminent al spiritualității autohtone, doctrinarul mistic al naționalismului luptător, profesorul apologet al creștinismului ortodox, publicistul distins al ziaristicii patriotice, ideologul dinamic al renașterii naționale, vizionarul luminat al spiritului creator. Pentru documentare, a se citi opera lui, sau cel puțin a se reciti rândurile scrise despre ea în „Biserica și Școala” Nr. 7—1940.

Cea mai nouă dovadă despre vrednicile acestui om este ultima d-sale operă: *Nostalgia Paradisului*, tipărită în editura bucureșteană „Cugetarea” și apărută recent prin vitrinile librăriilor (416 pagini, 120 Lei). Valoarea literară și teologică a acestei lucrări unice în cultura română ne face să ne ocupăm de ea în câteva articole.

Cuprinsul ei este o fericită armonizare a principiilor teologiei apologetice, dogmatice și mistice cu problemele culturii în general și ale esteticii în special. De altfel însuși autorul ne informează că lucrarea, în

prima ei destinație, a fost un curs de apologetică, ținut studenților Facultății de Teologie din București. Deci un motiv în plus să zăbovim asupra ei cu deosebită atenție.

Lucrarea are trei părți. Partea întâia tratează în șase eseuri despre *Religie și Cultură*, partea a doua în 12 eseuri despre *Teologie și Estetică* și partea ultimă în patru eseuri despre *Nostalgia Paradisului*.

Există astăzi în Europa — și la noi — o criză a culturii, o luptă pentru sensul și scopul ei. Răul vine din faptul că problemele culturii au fost discutate „prea mult autonom și prea puțin creștin. Din această pricină au fost puse în circulație o serie de sensuri ale culturii, care, prin însuși izvorul lor, sunt egale cu desorientarea, și s'a lăsat impresia că între religie și cultură ar exista un hiatus sau ar fi vorba de două domenii străine unul de altul”. Asupra aceluiași subiect nu se înțelege filosof cu filosof. În părerile și rezultatele lor e o adevărată babilonie. De aci necesitatea de a discuta și lămuri problemele culturii în lumina învățaturii creștine.

Biserica creștină ortodoxă prin ființa, prin istoria și prin toate rosturile ei salvatoare și sfântitoare, este eminentă culturală. Idealul ei suprem este să refacă chipul desfigurat de păcat al omului. Cum? După asemănarea lui Dumnezeu.

Omul prin puterile lui nu se poate desăvârși. Din punct de vedere omenesc, „păcatul, — adică răul în ordinea morală, eroarea în ordinea cunoașterii și urîtul în ordinea estetică”, este iremediabil.

Pentru a reface lumea devastată de păcat, s'a întrupat Iisus Hristos, Mântuitorul. — „Creștinismul este a doua creație

a lumii". Iisus prin întrupare se face creatură, om, pentru a înfățișa omenirii — prin evanghelia și jertfa sa — „un mod nou de lucrare: modul *teandric*”, adică modul de viață *divino-omenesc*, haric.

Ideea teandrică — specific ortodoxă — este una din ideile de temelie a lucrării d-lui Nichifor Crainic. Ea asigură unitatea culturii și finalitatea artei. În Hristos se întâlnesc și se unifică toate rațiunile omenesti, în El se descopere sensul vieții și a culturii. „Hristos e unul în toate și toate sunt una în Hristos. Ca atare, nu există un adevăr al credinței și altul al științei; nu există un adevăr al moralei creștine și altul al eticei filosofice; nu există un frumos al Bisericii și altul al artei. Există un singur adevăr, care ia aspectul binelui în practica dragostei și aspectul frumosului în plăsmuirile artei. El nu se impune samavolnic, ci se îmbrățișează cu credința, în virtutea libertății ontologice a omului... Din această aderență curge ca izvorul din stâncă modul teandric de a cerceta, de a filosofa, de a făptui și de a plăsmui”.

O cultură unitară e rodul colaborării dintre om și Dumnezeu; ea ridică pe om până la *asemănarea* cu Dumnezeu. „Gradul culminant al chipului lui Dumnezeu în om e geniul, care poate să fie sau nu creștin; gradul culminant al asemănării e sfântul, care nu poate fi decât creștin”. Geniul realizează și continuă în lume revelația naturală, sfântul întrupează revelația supranaturală, dată de Mântuitorul Hristos. Tinta unuia și a celuilalt este comună, unitară. Amândoi sunt în slujba revelării lui Dumnezeu, amândoi reprezintă o funcție culturală, un ideal religios în ultima lui analiză.

— „Astfel, ideea teandrică, în accepțiunea ei generală, ne pune în față geniul ca vestitor sau ca profet al unei ordini de perfecțiune superioară lumii noastre, simbolizată în plăsmuirile lui; precum în accepțiunea ei specific creștină, aceeași idee teandrică ne pune în față pe sfânt, în a cărui perfecțiune morală contemplăm un semn al perfecțiunii veșnice. În lumina acestei concepții, cultura, ... cuprinde în sine un sens profetic, convergent cu doctrina creștină despre finalitatea vieții în ordinea eternă”.

Puterea această de a descoperi secretele și drumurile ce înfrățesc și unifică

Colțul tineretului

S. O. S.

S. O. S... S. O. S... Ce înseamnă aceste trei litere? Vei fi știind și tu, deși poate n'ai văzut încă niciodată marea. Dar știi mai ales toți marinarii. Și când aceste trei slove înflorează largul fără margini al mării, toate vapoarele din apropiere grăbesc cu viteză maximă spre naufragații cari se luptă cu moartea.

S. O. S... O, de câte ori se desprinde acest strigăt de ajutor de pe buzele tinerilor către Hristos Domnul nostru, în lupta lor cu ispitele.

Așa în anii 14-15 ai vieții tale încep ceva vânturi tainice de încrețesc în valuri oglinda liniștită de până aci a lacului vieții tale. Corăbioara ta a plutit până acum în apropierea sigură a țărmului, în apă mică, în lumina soarelui, fără grije. Acum însă — parecă s'ar fi schimbat. Pe suflet ți se lasă un nor de ceață, prin creierul tău scânteiază gânduri, dorințe necunoscute până aci... Un fior de neliniște turbură oglinda, până aci fericită, a sufletului tău. Vai, ce-i aceasta? Ce semne sunt acestea?

Apoi ce să fie?

Corăbioara vieții tale a ajuns în zona de vânturi a anilor de adolescență. Câțiva ani în urmă îți era lesne să fii religios, să-ți faci rugăciunea, să asculti liturghia, să te gândești la Dumnezeu, să te spovedești, să te împărtășești. Toate mergeau bine. Azi? spune drept, liturghia îți pare cam plicticoasă, de spovedanie te temi, rugăciunea de dimineața cam rămâne nefăcută. Ce este? Ce ți s'a întâmplat?

Spune undeva un scriitor (și vezi n'are dreptate!) că băieții la vârsta de 15 ani ajung necredincioși. Dar nu-i adevărat. Totuș, ceva adevăr are. Băieții, pe măsura ce cresc, se desvoltă, parecă s'ar instrăina de Dumnezeu. Le trebuie o încordare, ca să fie cu luare aminte la rugăciune, iar de cele sufletești nu prea le pasă.

Atunci de ce le pasă? De lume. De viața pământescă ce li se descopere tainic. „De-aș fi eu mare. Iar hainele să-mi fie frumoase, obrații frumoși”. Astfel și asemenea lucruri. Ce-i cu tine? Te-ai făcut rău? Nu; — dar poți să fii?

Copil nu mai ești, dar nici om deplin. Atunci ce ești? „Un băețandru”. În tine se dă o trântă: trupul

idealurile și creațiile oamenilor cu revelațiile lui Dumnezeu: geniul cu sfântul, cultura cu religia, arta cu teologia, adică unitatea în varietate, este o calitate deosebită a d-lui prof. Nichifor Crainic și e specifică oamenilor multilaterali, care de pe culmile genialității îmbrățișează totalitar câmpul vieții și arată cuminte — muritorilor — calea nemuririi și fericirea iubirii în comunitate cu Dumnezeu.

s'a luat la trântă cu sufletul. Vai, de-ar fi să învingă trupul. Și aceasta e numai începutul furtunii.

Așa între anii 16-18 apoi se pornește uraganul. În trupul tău care se desvoltă, forfotește viața, clocoțeste sângele, pulsează vigoarea. Tot nisipul, tot noroiu', tot gunoiul, toată murdăria ce poate să fie în fundul lacului, se răscolește înaintea sufletului tău. Ce va fi, ce va fi? Pier?

Uneori îți vine să crezi că Domnul doarme și pe tine te-a uitat. În tine s'a deslănțuit un crâncen uragan de ispite și parecă îți vine un gând inspăimântător: „Nu. Nu mai pot suferi. Nu mă mai pot opri...” Scumpul meu fiu, să nu te dai bătut. Apucă mâna Domnului ca Sfântul Petru când se afunda, când se lupta cu valurile și strigă-i în rugăciunea ta: „Doamne, S. O. S. Save Our Souls! Mântuiește-mi sufletul!”... Dar poate, vai, nici nu te-ai putut opri. Poate s'a năpustit vreun groaznic val de păcate în corăbioara ta și când i s'a liniștit apa, tu te vezi lioarcă, plin de nisip, plin de noroiu: ai căzut, ai păcătuit... O, ce păcat de tine. Cât ar fi fost de bine să fi rămas curat. Cât ar fi fost de bine... Inșă, chiar dacă valul biruitor al păcatului te-a murdărit, cel puțin să nu rămâi de noroiu. Ingenunchiază la spovedanie înaintea Domnului și strigă-i: „Doamne mântuiește sufletul meu. Sufletul meu întinat”.

Ba se mai poate să fi căzut de multe ori... Dar tu vrei să te îndrepti și totuș cazi iarăși și iarăși în păcatul ce ți s'a prefăcut în obicei. Unde vei găsi scăpare în aceste chinuitoare clipe de desnădejde? Ingenunchiază iarăș și iarăș pentru spovedanie și deșteaptă mereu pe Hristos care ți se pare că doarme. Grăește-i înfricoșat: „S. O. S. Doamne mântuiește sufletul meu. Sufletul meu zbuciumat! Și Domnul în fiecare spovedanie își întoarce spre tine binecuvântata sa privire. El poruncește valurilor și în urma blândului lui cuvânt se face o bine cuvântată liniște.

Ia aminte, fiule, furtuna se potolește cu anii, dar de tot nu amuțește. Iarăș și iarăș izbucnește. Fie. Brațul tău de oțel să prindă cârma cu o sfântă cramponare dealungul vieții întregi și tot adesea să izbucnească din sufletul tău până la cer rugăciunea sfântă a voinței de-a invige: „Doamne, mântuiește-mă, că pier!”

După Dr. Tóth Tibamér

Dumineca a IV-a din Post

Părinți și copii

„Aduceți-i la mine” (Mc. 9.19).

Scriau ziarele nu de mult, că un elev de școală primară și-a injunghiat pe un coleg. Alte întâmplări asemănătoare — și sunt multe — vin să ne întărească îngrijorarea față de viitorul copiilor nostri. Căci întocmai ca și pruncul lunatic din evanghelia de azi, atâția din fiii nostri ajung a fi stăpâniți de diavol, care le

macină sufletul, iar părinții stau neputincioși, frângându-și mâinile cu desnădejde la marginea prăpastiei unde le căzură pruncii. Copii care se adună în bande, ca să fure și ucid pentru a jefui, iată cazuri întâmplare, iată dovada unei rele creșteri. Pentru că tot răul se trage „din copilărie”, ca și boala pruncului lunatic din evanghelia. Deaceea peste tot se cere o nouă creștere a copiilor, o educație mai bună. Și soluția adevăratei educații numai dela Hristos, Învățătorul și lumina lumii, ne poate veni: „Aduceți-l pe el la mine”. Aceste cuvinte sunt baza creșterii bune, sunt chemarea Mântuitorului către părinți, sunt poruncă. Și intradevăr, cine-l va aduce pe copil la Hristos? Desigur părinții săi. Din fragedă copilărie trebuie să înceapă. Și nici când nu, prea târziu. Gândiți-vă numai la tatăl din evanghelia. Cu câtă nădejde și credință și-a adus el pe unicul său copil la Iisus. Și câtă duioșie vădea mărturisirea lui: „Cred, Doamne, ajută necredinței mele”. Iși socotia credința prea neînsemnată pentru a putea dobândi mântuirea copilului său, pe care însă o implora cu toată căldura inimii lui de tată nenorocit. Așa încât lacrimile și credința tatălui aduseră mântuirea fiului. Așadar părinți și copii: rolul părinților în mântuirea fiilor lor.

O floare din fereastră, oricum ai întoarce-o, mănăzi o vei afla tot cu fața spre soare, măcar că e neîn-suflețită. N'ai decât să tragi oblonul ferestrei, să-i oprești lumina soarelui și se ofilește și moare. Ca niște flori fragede sunt și copiii. Nici ei nu pot trăi fără lumina învățaturii lui Hristos. Iar o creștere rea și fără Isus, este pentru copil același lucru cu a lua florilor lumina, este a astupa fereastra inimii lor cu oblonul nepăsării. Deaceea ne îndeamnă Iisus pe toți părinții, să ne aducem copiii la el.

Unde, la el? La biserică. Biserica este marea școală a credinței, marea școală a mântuirii. Aci însuși Mântuitorul Hristos tronează, aci este „catedra” de unde el este dascălul omenirii începând cu pruncii. Aci ne câștigăm merindea sufletească necesară pe calea spinosă a vieții. Dar cu mâhnire o spun: tineretul, copiii nostri, fug de această școală. Și vina o poartă tot părinții. Rușinea este a lor. Și osânda tot a lor. „Că — zice Sf. Ioan Hrisostomul — de vă leneviți, părinților, la toate acestea, nu veți avea iertare dela Dumnezeu!” Iar Mântuitorul agrăește așa pe părinți: „Lăsați pruncii să vie la mine și nu-i opriți...” Căci adevărata temelie a unei bune educații este numai una: Frica de Dumnezeu, care, după zisa Scripturii, este începutul înțelepciunii. Deaceea și Sf. Pavel ne sfătuește: „Părinți nu urgisiți pre fiii vostri în mânie, ci îi creșteți pe ei întru învățatura și certarea Domnului”. Aceasta e o garanție că vlăstarul ce crește îngrijit stfel, va fi pom roditor pentru societate: „Învăță pe copil calea pe care trebuie s'o urmeze și când va îmbătrâni, nu se va abate dela ea” — zice Proverbul.

Dar a învăța pe cineva, înseamnă a-l premerge tu

insuți cu exemplu. Când imi vin la școală copiii noi, de pe clasa întâia, și nu știu să și facă semnul crucii, eu cunosc că părinții acestor copii nu se roagă. Nu-i destul să sfătui copilul. El vrea să te vadă pe tine, tată sau mamă, ca să te ia de pildă. Marele pedagog Rousseau a scris o carte groasă: „Emile” sau despre buna creștere. Și totuși el și-a lăsat pe drumuri copilul. Sfatul nu ajunge. Exemplul edifică sau dărâmă. Un scriitor român are o piesă de teatru: „Jucătorii de cărți”, care întărește ceea ce spusei.

Un tată, jucător de cărți pătimaș își vede pe fiul său în aceeași patimă cumplită. Tatăl, din dragoste pentru fiu, izbuteste, într'un târziu, să se lase de cărți, dar prea târziu. Căci fiul, care se învechise în rău, având înainte exemplul patimei părintești, n'a mai putut să fie întors dela calea cea rea, cu toate mijloacele încercate de tatăl său. Atunci tatăl își impușcă pruncul pătimaș. Sentința nedreaptă — mi-am zis. Căci tatăl era de vină. Patima fiului se alimentase din patima, din exemplul tatălui său, pe care-l văzuse nopți de-arândul la cărți. Tatăl a ucis trupul copilului său, după ce încă de mult îi ucise sufletul.

Iată, dară, că sunt și părinți ucigași ai propriilor lor copii, cum zice un sf. Părinte: „Pentru că părinții, care se lenevesc să-și facă pruncii folositori și buni, sunt ucigașii acestor copii. Și sunt ucigași mai rău decât tâlharii, careucid trupurile. Că părinții ucid sufletul fiilor lor”. Grozav lucru să fii înfierat cu pecetea de ucigaș al copilului tău! Dar dragostea rău înțeală te-a făcut ucigaș. N'ai vegheat indeejuns asupra pașilor copilului; iar acuma te trezești la cruda realitate. Fiul tău se aruncă în focul patimilor și în apa fără-delegilor. Toate astea se trag din copilarie. Atunci când îl auziai suduind — râdeai. Apoi i-ai dat să bea — ca să nu descrească. L'ai văzut apoi furând „o nimica toată” — și nu l'ai pedepsit cum trebuia. Ți-a spus că trebuie să meargă la biserică, dar nu l'ai lăsat — că-l dor picioarele. S'a făcut apoi mare și nu l'ai mai putut îndoi. Acum ești desnădăjduit și aștepti minunea îndreptării copilului tău dela Dumnezeu, la care n'ai știut să-l aduci de cu bună vreme. Și acuma poate să ți-l vindece.

Dar mai bine este ca din pruncie să ne obișnuim copiii să se simtă bine în biserică, în casa Domnului, ca la ei acasă. Și pentruca să se simtă bine, să-i luăm de mână și să mergem și noi cu ei. Ne vom imbuna viața pentru pruncii noștri, ca ei să vadă numai pilde bune în noi. Tu tată, oprește-ți gura dela vorbe grele. Tu mamă, ingenuchiază la icoana Precuratei între copiii tăi. Lege să vă fie bunătatea, neprihănirea. Tu, iubite creștine, tată sau mamă, care adesea privești în ochii pruncului tău și cerci să întrezezi în ei viitorul și soarta copilului tău drag, te'nfiori la gândul că nu știi ce-i rezervă viața și te întrebi, ca ceice erau de față la nașterea sf. Ioan Botezătorul: „Ce va fi, oare, pruncul acesta?” Nu e greu să știi răspun-

sul la întrebarea ta De creșterea ce i-o dai atărnă fericirea și mântuirea fiului tău. Căci — spune sf. Ioan Gură de aur — de cresc copiii de mici în bune obiceiuri, cu anevoie se vor abate spre rău, când vor ajunge la vârsta legii. Pentrucă sufletul copiilor este ca pânza cea albă și curată, pare își va păstra până la sfârșit culoarea în care a fost văpsită întâi; oricât ar vrea cineva s'o vopsească în altă culoare, până la sfârșit ea își va arăta culoarea cea dintâi.

Presviter B.

Evanghelizarea

Ca o urmare firească a dinamismului apostolesc și a proorociei despre care s'a scris în trecut, misionarismul nostru trebuie să întroneze Evanghelia *ca temelie a vieții omenești*.

Această lucrare misionară se cunoaște sub numirea de *evanghelizare*.

Ea constă în rândul întâiu într'o *răspândire* a Noului Testament, în care se cuprind cele 4 Evanghelii și scrisorile de evanghelizare împreună cu cartea profetică a Apocalipsei. A pune *la loc de cinste* cartea Evangheliilor în fiecare cămin, este cel dintâi pas pe drumul lung al evanghelizării.

Cel dintâiu *obligament misionar* al preoției noastre este a da în mâna capului de familie Noul Testament în ediția de popularizare a Sfântului Sinod, pusă în fiecare librărie spre vânzare cu prețul minimal de 30 lei.

Pe această „piatră din capul unghiului” se va ridica așezământul *educației familiare*, căci evanghelizarea trebuie să se înceapă și desăvârșească în fiecare familie creștină, ca să se poată constata și azi ca și odinioară de sf. apostol Pavel când spunea Efesenilor:

„Voi auzind cuvântul adevărului, *Evanghelia mântuirii voastre, întru care și crezând, v'ați petcutuit cu Duhul cel Sfânt al făgăduinții*” (I. 13).

Pecetea Duhului Sfânt asupra sufletelor creștine se vedește prin *trăirea Evangheliei* și dovedirea acestei conviețuiri cu Hristos în fapte cari deplinesc *impărăția lui Dumnezeu* pe pământ.

Preotului tuturor veacurilor trebuie să-i sune în urechi cuvintele de rămas bun ale Mântuitorului versetul 14 din cap. XXIV al Evangheliei după Matei; care zice:

„...și se va propovădui această *Evanghelie* a împărăției întru toată lumea, întru mărturie la toate neamurile și atunci va veni sfârșitul!”

Lucrarea de evanghelizare are să țină până la sfârșitul veacurilor; ea este în centrul misiunii preotului, care în Apocalipsă este prezentat în lucrarea sa sfântă sub chip îngeresc, spunându-se:

„Inger sburând în mijlocul cerului, având *Evanghelie veșnică, ca să binevestească celor ce locuiesc*”

pe pământ și la tot neamul, seminția, limba și poporul" (XIV. 6).

Evangelizarea face să se realizeze glasul Domnului care a enunțat adevărul veșnic: iată deci că *impărăția lui Dumnezeu înlăuntrul vostru este* (Luca XVII. 21). Problema esențială a acestei lucrări misionare trebuie să fie imprimarea icoanei lui Hristos pe ființa noastră pământească, scoasă din lanțurile păcatului. În felul acesta fiecare propovăduitor al Evangheliei se face *lumină lumii și sare pământului* (Matei V. 13).

Preoțimea trebuie să dovedească, că fără învățăturile Evangheliei, viața omenească este ca și mâncarea pregătită fără sare. Ea nu are nici gustul cel adevărat, nici însușirea de a ne mulțumi, satisface și a procura fericirea aci și viața veșnică dincolo de mormânt. Numai adevărul evanghelic rămâne neschimbat și cu aceaș putere pe care a avut-o în clipa când s'a dat apostolilor din ființa sfântă și divină a lui Hristos.

„Evanghelia ce s'a binevestit de mine nu este după om, că nici eu dela om am primit-o, ci prin descoperirea lui Iisus Hristos” — spune sf. apostol Pavel Galatenilor (I. 12) — ca să ne aducă aminte celor cari am primit Taina preoției, că deodată am luat și *descoperirea evanghelizării*. Pe cărarea spinoasă a apostoliei noastre evangelizarea este *mângâierea și incurajarea*. Ea ne dă și nouă în gură cuvintele apostolești:

„Nu mă rușinez de Evanghelia lui Hristos că puterea lui Dumnezeu este spre mântuirea tot celui ce crede” (Romani I. 16).

La instalarea în enorie, preotul primește în mână din partea autorității bisericești *Evanghelia, ca armă de luptă*. Ca un bun ostaș al lui Hristos, preotul va întrebuința această armă cât mai des. Nu se va mulțumi cu manevrarea ei din Duminecă în Duminecă și din praznic în praznic, ci va căuta zilnic să-i ia foloasele!

Sfinții părinți au orânduit pentru *fiecare zi* din anul bisericesc câte-o *pericopă*, pietricică potrivită la zidirea noastră sufletească. Aceste pericope evanghelice le găsim *zi de zi*, durere că nici nu le *rostim*, nici nu le *trăim* și *impărtășim* afară de ziua Domnului: Dumineca. Dacă citim Faptele Apostolilor aflăm de repetite ori această frază, ce ne somează la muncă: *„...și toată ziua în biserică și prin case nu încetăm a binevesti pe Iisus Hristos”* (V. 42).

Evanghelia — binevestirea lui Hristos — nu poate fi pentru noi o *indeletnicire de ocazie*, ci *zilnica noastră preocupare*, pe care dela slujba Utreniei o ducem în convorbirea cu părinții de pe stradă și apoi o dăm și în gura elevilor dela catedră.

Evangelizarea pentru preotul zilelor noastre va fi deschiderea unui *orizont nou*, scaldat în lumina veșniciei, ridicat peste ceața vederilor înguste ale lumii, ce nu poate să se elibereze din împărăția vremelnice și nesiguranței. Preotul condus de Evanghelie în toate împrejurările vieții sale stă pe stânca neclintită: Hristos, Mântuitorul. Valurile furtunoase ale vieții nu-l pot înghite, fiindcă el vede deasupra lor pe Iisus spre care înaintând le biruște asemenea lui Petru. Un lucru doar i se cere: credința. Dacă se va îndoi în puterea Evangheliei i se va adresa și lui întrebarea admonestătoare: „Puțin credinciosule: de ce te îndoiești?”

Evangelizați, cu încredere!

Prot. C. Turicu

Dumineca a V-a din Post

Iisus Hristos, arhiereul cel veșnic

„Căci Fiul omului n'a venit să i se slujească, ci el să slujească și să-și dea viața rascumpărare pentru mulți”.

(Marcu 10.45).

Acesta este răspunsul pe care Mântuitorul l-a dat mamei fiilor lui Zevedei, care rugase pe Iisus, ca fiii săi, apostolii Iacob și Ioan, să se bucure de strălucirea gloriei lumesti, în împărăția Domnului, pe care ei o socoteau împărăție pământească. Până și apostolii așteptau un mesia lumesc, o înălțare a forței fizice, care să scuture un jug apăsător și să răsplătească cu onoruri pe cei din jurul său. Ci Mântuitorul punea împărăția sa pe o altă temelie și glorie: Pe temelie: slujirii și pe gloria jertfirii de sine. „Cel ce vrea să fie între voi mai mare — învăța Iisus — să fie tuturor slugă”. Și ca o întărire a celor spuse, el însuși a spălat la Cină picioarele ucenicilor săi și a fost între ei ca cel ce slujește. Căci însăși venirea și petrecerea lui în lume nu este altceva decât o sublimă slujire. Slujire mântuitoare ce are trei ramuri: cea învățătoarească, de prooroc, cea împărătească și cea arhierească de preot. Cea arhierească, despre care e vorba la sfârșitul evangheliei de azi, este fără îndoială cea mai mare, căci printr'ânsa lumea și omenirea decăzută s'a creat din nou: prin jertfa de pe Golgota. Prin aceasta Iisus Hristos este arhiereul nostru cel veșnic, care s'a adus pe tine jertfa pentru noi, în chip sângeros întâi, și apoi în chip ne-sângeros, la fiecare Liturghie și peste tot locul unde sunt creștini. Aceasta e slujirea lui Hristos.

Intr'adevăr, însuși numele de „Mesia” sau „Hristos” ne dovedește slujba întreită a Mântuitorului. „Hristos” înseamnă „uns”. Și pe vremea aceea ceice se ungeau cu untdelemn, la consacrarea lor, erau: prootocii, împărații

și arhieriei. Toate trei slujbele acestea le-a primit Domnul Hristos, într'un mod neasemănat mai superior decât proorocii, împărații și arhieriei obișnuiți. Iată, slujba de arhieriu de pildă, nu este ca slujba arhierelui T. V., ci mult mai sublimă. Căci pe când arhieriei din oameni erau trecători, Hristos e „preot în veac după rânduiala lui Melhisedec”. Precum zice sf. Pavel, că „arhieriu ca acesta se cade să fie nouă, sfânt, fără prihană, osebit de păcătoși și mai înalt decât ceriurile fiind, care nu are în toate zilele nevoie, ca alți arhieriei, să aducă jertfă întâiu pentru păcatele sale și apoi pentru păcatele popoului; căci aceasta a făcut-o odată, pre sine aducându-se, iar „nu prin sânge de țapi și de viței, ci prin sângele său propriu... a aflat răscumpărare”, mântuindu-ne. Față de preoția lui Hristos, cea omenească a Legii Vechi n'a fost decât o umbră; jertfa de animale nu era decât o icoană, un chip al marelui jertfe aduse de Hristos pe altarul Golgotei. Umbra și icoana dinaintea de Mântuitorul n'aveau putere și n'aduceau mântuirea. Iar omenirea, dela Adam începând, căzuse tot mai adânc ca să se mai poată ridica prin puteri proprii. Trebuia deci o mare jertfă, care să purifice un trecut de mii de ani inecat în păcate. Și atunci Dumnezeu a trimis pe însuși fiul său care s'a intrupat, a suferit viața omenească împreună cu noi și „s'a smerit pe sine până la moarte și încă moarte pe cruce”. O, minunată și deplină dragoste jertfitoare, de care noi oamenii nu eram și nu suntem vrednici! Din Joia Patimilor până Vineri după amiază, o singură zi, a adunat atâtea dureri și suferințe, pe care om nu le-ar fi putut purta și veacuri întregi nu le-ar fi încăput! Aceasta este slujba de arhieriu a Domnului. Dela sudorile de sânge din grădina Ghetsimani și până la sângele scurs pe crucea Golgotei, această slujbă a culminat. După grele suferințe, osânde, batjocuri, bătăi, biciuiri și răstignire ca și cel mai rău tâlhar, arhieriu nostru cel veșnic, Hristos ne-a spălat în sfântul său sânge vina cea mare a păcatului strămoșesc și în ranele trupului său dumnezeesc ne-a alinat durerile noastre. Astfel și-a dat el viața ca răscumpărare pentru mulți. „Așadar – zice Sf. Ioan Damaschin – Domnul moare, primind în locul nostru moartea; se aduce pe sine însuși în locul nostru jertfă Tatălui, căci noi am păcătuit față de Tatăl, și el trebuia să-l primească pe el în locul nostru, preț de răscumpărare, ca astfel să ne libereze pe noi de condamnare”. Și astfel, prin jertfa singeroasă pe care Mântuitorul a adus-o pentru toți și pentru totdeauna pe cruce, s'au deschis porțile zăvorite până atunci ale raiului.

În acea clipă, cam pela ora 3 după masă în Vineria mare, Iisus a rostit cuvintele: „Săvârșitu-s'a”. Și într'adevăr atunci s'a implinit jertfa sângeroasă adusă de Mântuitorul. Dar jertfa nesângeroasă nu s'a sfârșit, ci continuă și va continua până la sfârșitul veacurilor. Această jertfă nesângeroasă care repetă jertfa crucii în fiecare biserică, este sf. Cuminecătură, sf. Liturgie. Și pe aceasta tot Domnul Hristos o săvârșește, cum

citim într'o rugăciune: „Căci tu ești cel ce aduci și te aduci, cel ce primești și cel ce te împarți, Hristoase Dumnezeu”. Așa încât slujba arhieriască a lui Iisus nu s'a sfârșit pe Golgota, ci numai răscumpărarea neamului omenesc. Căci această slujire e fără sfârșit, pentru că nesfârșită e și iubirea Domnului față de oameni. Căci numai așa se poate spune despre el că e „preot în veac”. Iar Jertfa nesângeroasă se aduce înainte de cântarea: „Pre tine te laudăm”, la fiecare Liturgie.

Iată prin urmare, slujirea de arhieriu a lui Hristos. Ea este sângeroasă și nesângeroasă, universală și veșnică. Cuprinde pe toți oamenii, căci Iisus a venit „să-și dea viața răscumpărare pentru mulți”, adică pentru toți cei ce vor s'o primească în inima lor. Să nu uităm că și pentru Iuda s'a pregătit Cina cea de Taină, dar el n'a primit-o, ci a profanat-o cu buze de trădător și a rămas în osândă grea. Și să nu cădem și noi în acea osândă, nesocotind faptul că și pentru răscumpărarea noastră și-a jertfit viața Fiul lui Dumnezeu. Și pentru tine și pentru mine iubite creștine, a băut Hristos măcar o picătură din paharul Patimilor. De aceea ne întreabă cu aceleași cuvinte ca pe fiii lui Zevedei din evanghelia de azi: „Puteți voi să beți paharul pe care-l voi bea eu?” Într'adevăr el și-a jertfit viața și „s'a făcut blestem pentru noi”. Dar noi cât ne jertfim din viață pentru el? Mai mult de jumătate din viață o dăruim somnului, mâncării și îmbrăcării. Pentru Iisus ar trebui să jertfim măcar un ceas pe zi în rugăciune, binefacere și grija de suflet. Dar de eele mai multe ori acest ceas devine minut, ori pierde de tot. Nici puținul cerut de Iisus pentru el nu suntem în stare să-l dăm pentru cel ce a dat totul dentru noi. Ce-ar fi însă, dacă Mântuitorul ne-ar cere viața pământească pentru el? În vremuri de grea încercare ar mai avea oare Biserica mucenicii, ucenicii ei? Dacă noi în vremuri bune ne rușinăm să-l mărturisim înaintea oamenilor prin credința și faptele noastre și el se va rușina de noi înaintea Tatălui ceresc! Să nu uităm acest lucru: „El s'a dat pe sine pentru noi, ca să ne mântuiască de toată fărădelegea și să-și curățească luși norod ales și răvniitor spre fapte bune”.

Presviter B.

Cărți

Clement Alexandrinul: PEDAGOGUL. Traducare de Dr. Nicolae I. Ștefănescu. București 1939. Pag. 382. Prețul 75 Lei.

Nu de multă vreme a apărut, în colecția Isoarele Ortodoxiei, „Pedagogul” de Clement Alexandrinul, tradus pentru prima oară în limba română, din limba greacă, de către dl profesor Dr. Nicolae I. Ștefănescu, un bun cunoscător al limbilor clasice. După Dogmatica sf. Ioan Damaschin și Comentar la psalmi a sf. Vasile cel Mare, traduse de Dr. D. Fecioru și Pr. Dr. Olimp

Căciulă – dirigitorii sârguincioși ai colecției – noua traducere popularizează una din cele mai însemnate scrieri ale marelui dascăl creștin dela finele veacului al doilea după Hristos.

Ajuns la conducerea școlii alexandrine după Panten, Clement Alexandrinul a fost unul din cei mai de seamă reprezentanți ai acestei școlii de înaltă cultură teologică și filosofică din perioada clasicismului creștin. Om de aleasă cultură și bun cunoscător al filosofiei grecești, în special a lui Platon, Clement este cel dintâiu scriitor bisericesc care aprofundează și expune amplu, raporturile dintre filosofie și creștinism, dintre știință și credință. Pentru el filosofia adevărată era „operă a proniei divine”, „un dar divin dat Elinilor”, pentru a-i aduce la Hristos, după cum și legea Vechiului Testament a avut aceeași menire la Evrei. Știința adevărată în ultima analiză duce tot la Dumnezeu și chiar moralizează pe om.

De aceea între credință și știință există o strânsă legătură. „Nici știință fără credință, nici credință fără știință”. Cei care nu-și întemeiază cunoștințele lor pe credință, își clădesc sistemele pe coceni de lemn și fân – observa Clement.

Trăsătura dominantă a operii lui Clement Alexandrinul este însă preocuparea morală, dorința și strădania lui de a ridica viața spirituală a contemporanilor săi; pentru aceea el este înainte de toate un educator un mare îndrumător de suflete. Cu această înaltă menire a fost compus și *Pedagogul*, a cărui traducere o avem acum și în românește. *Pedagogul* este lucrarea centrală alui Clement din vestita lui trilogie filosofico-teologică: *Protrecticul*, *Pedagogul* și *Didascalul* – rămasă neterminată, deoarece din ultima n'au văzut lumina scrisului decât așa numitele „Covoare” în opt cărți.

Pedagogul este un tratat de etică creștină în 3 cărți. În cea dintâi ni se înfățișează Cuvântul ca educator al sufletelor, precum și acțiunea și mijloacele lui de educație. Adevăratul pedagog al „copiilor” este Hristos, Dumnezeuul atotbun și atotputernic, Cuvântul făcut om, pentru a ne putea tămădui de orice boală sufletească. „Copiii” – învățăceii – Cuvântului sunt oamenii de orice vârstă, sex și stare socială. Trăsătura fundamentală a acestui pedagog este bunătatea, care însă nu exclude dreptatea și urmarea acesteia: asprimă cu cei răi. Pedagogia fiind „buna îndrumare a copiilor spre virtute” și Cuvântul – Pedagog se străduiește să dea o atare îndrumare, imprimând în sufletele ce au primit creștinismul, adevăratele virtuți creștine.

Cărțile II și III ni-l înfățișează pe Clement ca un fin moralist și bun cunoscător al viciilor epocii sale, ele având un caracter mai pronunțat practic. În aceste 2 cărți el înșiră cotidienele vicii ale societății alexandrine, pe cari le biciuiește uneori usturător și sfătuiește pe creștini să se abțină dela săvârșirea lor. Rând pe rând, mânia, beutura, râsul, vorbirea de cuvinte u-

râte, parfumurile și coroanele, somnul, încălțăminte, pietrele scumpe și podoabele de aur, etc., sunt trecute în revistă și analizate prin prisma concepției creștine, aci biciuindu-le, aci slătuind pe creștini să se ferească de ele.

Traducerea în românește a acestei însemnate lucrări clasice creștine, în actuala conjunctură a vremii, prezintă un mare interes nu numai pentru teologi, ci și pentru noua concepție de educație românească, cât și pentru educatori. La noi se vorbește, ultima vreme, mereu de necesitatea unei sănătoase îndrumări a tinerei generații, pentru a asigura viitorul trainic al neamului nostru. Ori această îndrumare, pentru a-și putea atinge înaltul ei scop, trebuie să pornească și să se razime pe doctrina creștină, singura care poate să-i asigure reușita, prin crearea aceluși tânăr moral și rezolut în fața multiplelor probleme ale vieții umane. Hristos trebuie să fie „Pedagogul” tuturor, chiar și al celor trecuți de vârsta copilăriei, iar învățătura lui trebuie să fie izvorul dător de putere și deschizător de largi orizonturi pentru generațiile setoase de adevăr și perfecțiune. Educatorii, indiferent de țărâmul în care muncesc, să urmeze pilda *Pedagogului* – Hristos, și atunci strădania lor va fi sigur încununată de succes.

Data fiind importanța considerabilă a acestei traduceri, ea trebuie răspândită în cercuri cât mai largi, de către cucernicii frați preoți, mai ales că din cărțile II și III ale *Pedagogului* și ei vor putea extrage frumoase reflexiuni referitoare la unele vicii, cari și astăzi sunt așa de obișnuite societății contemporane.

Pr. D. Tudor

Informațiuni

● **Luni în 1 Aprilie 1940**, în prezența P. S. Sale Episcopului Nicolae al Oradei și locțiitor al Episcopiei Timișoarei, Consiliul Eparhial al Timișoarei și-a inaugurat activitatea. I a premers Sf. Liturghie – la care au participat înaltele autorități civile și militare din Timișoara, sfințirea localului din Piața Asanești, luarea jurământului funcționarilor consistoriali și cuvântările rostite de P. S. S. Episcopului Nicolae, PP. CC. I. Imbroane și Al. Bocșianu consilieri ref.

Doamne ajută!...

● **Păr. Dr. N. Iorgovan** din Sănnicolaul-mic a fost ales și întărit protopop al Bocșei-Montane din Episcopia Caransebeșului.

Mulți ani și spor la muncă.

● **Pr. V. Popa-Nicoară** Slobozia – Botoșani, despre care am amintit în numărul trecut că a scris un articol în ziarul „Curentul” pentru apropierea dintre ortodocși și catolici, publică în același ziar – tot în cauza unirii bisericilor – un articol lămuritor, în care arată că nu înțelege o unire a bisericii ortodoxe cu cea catolică prin jertfirea dogmelor noastre. – „E drept, – scrie Sf. Sa – noi avem tradiția cea mai pură; avem

dogmele neschimbate și nealterate de „veac” și de istorie”, incremenite solemn și ieratic în majestatea lor trans-temporală; ne-am dovedit cei mai habotnici în susținerea intangibilității predaniilor și prescripțiilor sacre”, pentru care Dumnezeu ne va răsplăti la arătare..

Așa e, Părinte! Numai că mărturisirea cu tărie a convingerilor acestora nu constituie un moment de „ură”, ci tocmai o dovadă a dragostei desinteresate față de adevăr.

● „Piatra de hotar” este numirea societății culturale în care este încadrat tineretul din parohia Curtici. Condusă cu devotament de părințele Iuliu Lorințiu, ajutat de comandantul P. P. dl Lt. Popescu-Velea, desfășură o activitate demnă de laudă. Are două coruri, unul mixt și altul bărbătesc, instruite de păr. Lorințiu. Rolul societății se descifrează din numirea ei frumoasă: piatră vie de veghe la hotarul românismului.

● **Reveniri la matca străbună.** În Șașnovița-Timiș au revenit în cursul lunii Martie 1940 dela rom. catolici Ecaterina Caracioni (soră de ocrotire), iar dela greco-catolici: Văd. Floare Curescu, Ioan Bocu, Ecaterina Bocu, Pava Semenica și Elena Bocu, datorită pastorației părintelui Andrei B. Andraș, care duce acolo lupta cea bună.

Ioan Florian și soția Lena născ. Șiș, după o rătăcire, de 20 ani în secta baptistă, au revenit la religia strămoșească ortodoxă. (T.)

● **Caritative.** Biserica ort. rom. din Cicir a dăruit pentru opt familii deconcentrați și pentru șase de văduve, orfani și nenorociți, suma de Lei 5000 (cincimii).

Dumnezeu să binecuvinteze această jertfă cu rod înmiit, pentru Biserica ce are milă față de popor. (M.)

● **Aviz abonaților.** Aducem la cunoștința cetitorilor și abonaților din Episcopia Timișoarei, că acesta este ultimul număr din „Biserica și Școala” ce le mai trimitem în condițiile de până acum.

Cei care doresc să aboneze revista și mai de parte, sunt invitați să se adreseze administrației **imediat**, trimițând și abonamentul.

Pentru preoți 300 Lei.

Pentru parohii, condițiunile de până acum.

Ordine circulare

Nr. 1695/1940.

În complectarea ordinului nostru Nr. 8266/1939, comunicat în Biserica și Școala Nr. 2/1940, aducem la cunoștință tuturor celor interesați, că Ministeru Cultelor și Artelor cu adresa Nr. 12134/1940, ne comunică că Direcțiunea Generală a Căilor Ferate Române a revenit asupra dispoziției Nr. 139062 R. A. 1939, și nu mai eliberează foi anexe pentru carnetele cu reducere de 50% pe C. F. R., ci va elibera carnetele noi.

- Comunicăm în copie adresa, partea care interesează: COPIE: Nr. 26387 C. 2. O. 8/III/1940. Dispozițiuni referitoare la înlocuirea carnetelor cu 50% reducere expirate.

Intrucât în dipozitul Diviziei c. l. b. Filaret, se mai află un stoc suficient de carnetele de indentitate cu 50% reducere pentru toate clasele dispunem următoarele:

1. Până la epuizarea stocului existent se suspendă dispozițiunile ordinului circular Nr. 139062 din F. O. 1164, pagina 2128, referitoare la complectarea carnetelor cu 50 reducere cari nu mai au rubrici libere pentru viza de prelungire pe anul 1940 cu foi anexe.

2. Unitățile emitente vor face comenzi de carnetele necesare pentru a înlocui pe cele cari nu mai au loc pentru viza, cu carnetele noi din stocul existent...

C. preoți a căror carnetele cu reducere pe C. F. R. au expirat, precum și a membrilor familiilor, vor cere carnetele noi. În acest scop vor înainta, prin oficiile protopopești, până la data de 30 Aprilie a. c., costul carnetelor, în chitanțe dela cassiera C. F. R. și una fotografie subscrisă în față de cel în drept, iar pe dos numele ligibil, calitatea ce o are și locul unde funcționează. Pe dosul fotografiei copiilor minori se va scrie legibil, anul luna și ziua nașterii.

P. C. protopopi vor înainta chitanțele și fotografiile cu tablou până la data de 10 Mai 1940.

Arad, la 2 Aprilie 1940.

Consiliul Eparhial

Nr. 1696/1940.

Dispunem tuturor P. C. Păr. protopopi și C. Păr. preoți să aducă la cunoștința credincioșilor circulara Ministerului Cultelor și Artelor Nr. 12841/1940, trimisă direct tuturor parohiilor și să-i sfătuiască și indenne a executa întocmai sfaturile și îndrumările din acest circular. C. Păr. sunt obligați ași controla executarea acestor îndrumări. Vor stărui deasemeni ca să se dea ajutor celor lipsiți de brațe de muncă și trăgători.

Arad, 1 Aprilie 1940.

Consiliul Eparhial

Nr. 1701/1940.

Comunicat

Corporațiunile bisericesti, cari primesc în garanție pentru executarea de contracte, titluri de rentă de Stat, la primirea acelor să verifice dacă acele sunt sau nu complete? Se vor primi numai acele rente, cari poartă și taloanele și cupoanele nescăzute la data constituirii garanției.

Arad, la 2 Aprilie 1940.

Consiliul Eparhial